

USS i møte to med departementer om krisen i reindrifta

9. september 2021

Utmarkskommunenenes Sammenslutning (USS) var tirsdag i denne uken i møte med statssekretærene Maren Hersleth Holsen (V) og Widar Skogan (KrF) og embetsverk i Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Tema var krisen i store deler av reindrifta som følge høyt rovdyrpress.

Krise i reindrifta

For USS møtte bl.a. leder Hanne A. Velure og ordfører i Grane kommune Ellen Schjølberg.

- Som ordfører blir jeg kontaktet av reindrifta. De er utslitte, og bekymret for fremtiden. De melder om et tap av kalv på opp mot 75-80 %. Det er ikke bærekraftig. Reindrifta ønsker å produsere kjøtt til folk, ikke rovdyr-fôr for å leve på erstatninger fra Staten, sier Schjølberg.

USS har en fast ordning med jevnlig konsultasjonsmøter med de to departementene, Miljødirektoratet, Landbruksdirektoratet og underliggende etater. Her drøftes aktuelle og generelle problemstillinger knyttet til forvaltning av rovvilt og lokalsamfunnenes interesser. USS er verken for eller imot rovdyr, men arbeider for en forvaltning i tråd med Stortingets vedtatte rovdyrpolitikk, og som tar hensyn til de berørte lokalsamfunnene.

I fjor høst gikk alarmer om krise i reindrifta, og USS besluttet å vie temaet stor oppmerksomhet i møtene med departementene.

Fagseminarer om rovvilt og reindrift

Møtet på tirsdag var innledet med to fagseminarer 17. juni og 2. september der representanter for reindrifta, forvaltningen og academia redegjorde for aktuelle temaer knyttet til rovvilt og reindrift.

- I møtet stilte departementene og embetsverket med 17 representanter innenfor ulike fagfelt. Vi i USS opplever at vi blir tatt på alvor, og møtene er en god arena for utveksling av synspunkter og diskusjon om aktuelle tiltak for å forbedre forvaltningen. Vi har oppnådd mye, men det gjenstår også mye, sier leder i USS Hanne Velure, som samtidig poengterte hvor viktig det er at samfunnsforskningen som kartlegger andre konsekvenser av rovviltbelastningen enn de rent miljøvernfaglige, både intensiveres og vektlegges i politikk og forvaltning

I møtet ble det brukt mye tid på å avklare partenes syn på situasjonen i reindrifta, rovdyrbestandene, tapsårsaker og mulige tiltak.

Situasjonen krever rask handling

- For meg som ordfører fra Nordland er det viktig å målbære de alvorlige bekymringene for reindrifta i vår region. Situasjonen er ikke bærekraftig, og får dagens forvaltning fortsette, er reindrifta hos oss en saga blott om 20 år. Da mister vi en næring og en kultur som er rotfestet hos oss etter flere hundre års virksomhet, og som Norge har et internasjonalt ansvar for å bevare, sier Schjølberg.

- Jeg opplevde at departementene lyttet til hva vi sa. Vi fikk også en god diskusjon om aktuelle tiltak, og om temaer vi må følge opp videre. Men det er helt avgjørende at det tas grep straks.

Nye tiltak

Partene ble enige om å følge opp enkelte temaer i kommende møter. Først på agendaen står effektivisering av lisensfelling. Særlig når det gjelder jerv har det over tid vært vanskelig å fylle fellingskvotene, og over flere år har under halve kvoten blitt tatt ut. Jervebestanden i Norge ligger nå på over 160 % av bestandsmålet, og har ligget høyt over tid.

- Det er nødvendig med nye virkemidler i lisensfelling. Det er ikke over alt den fungerer godt nok, som følge av en rekke årsaker. Vi vil argumentere for at bruk av hund og motorkjøretøy må tillates. Det er bra at det meste av byråkratiet i forvaltningen nå fungerer bedre. Jussen brukes stort sett riktig, og nemndenes vedtak om fellingskvoter blir som regel opprettholdt. Men dette hjelper ikke når vedtakene ikke blir gjennomført i praksis. Det svekker tilliten til forvaltningen når metodene for uttak ikke virker. Det er der skoen trykker nå, sier Velure.

Raskere responstid

USS vil også argumentere for at det må settes av mer ressurser i den operative forvaltningen, slik at responstiden går ned.

- Rovviltkontaktene må styrkes. De må rykke ut raskere enn i dag. Det nytter ikke å komme flere dager etter et angrep, da er det ikke mulig å dokumentere verken tap eller tapsårsak. I tillegg må håndteringen av anmodninger om uttak av skadedyr skje betydelig raskere, sier Schjølberg.

- I tillegg vil vi at Staten selv skal ta mer ansvar for uttak. De lokale fellingslagene er dedikerte og utrolig dyktige, men Staten har et apparat av profesjonelle folk og virkemidler som er langt mer effektivt, blant annet gjennom bruk av helikopter. Det kan ikke fortsette slik som nå der forvaltning og befolkning har ulike oppfatninger av hvor stort rovdyrproblemet er fordi dokumentasjonsmetodene lider under treg responstid, og der rovvilt som skal tas ut, aldri blir felt. Kommer dette på plass, vil situasjonen bli bedre, avslutter Schjølberg.